

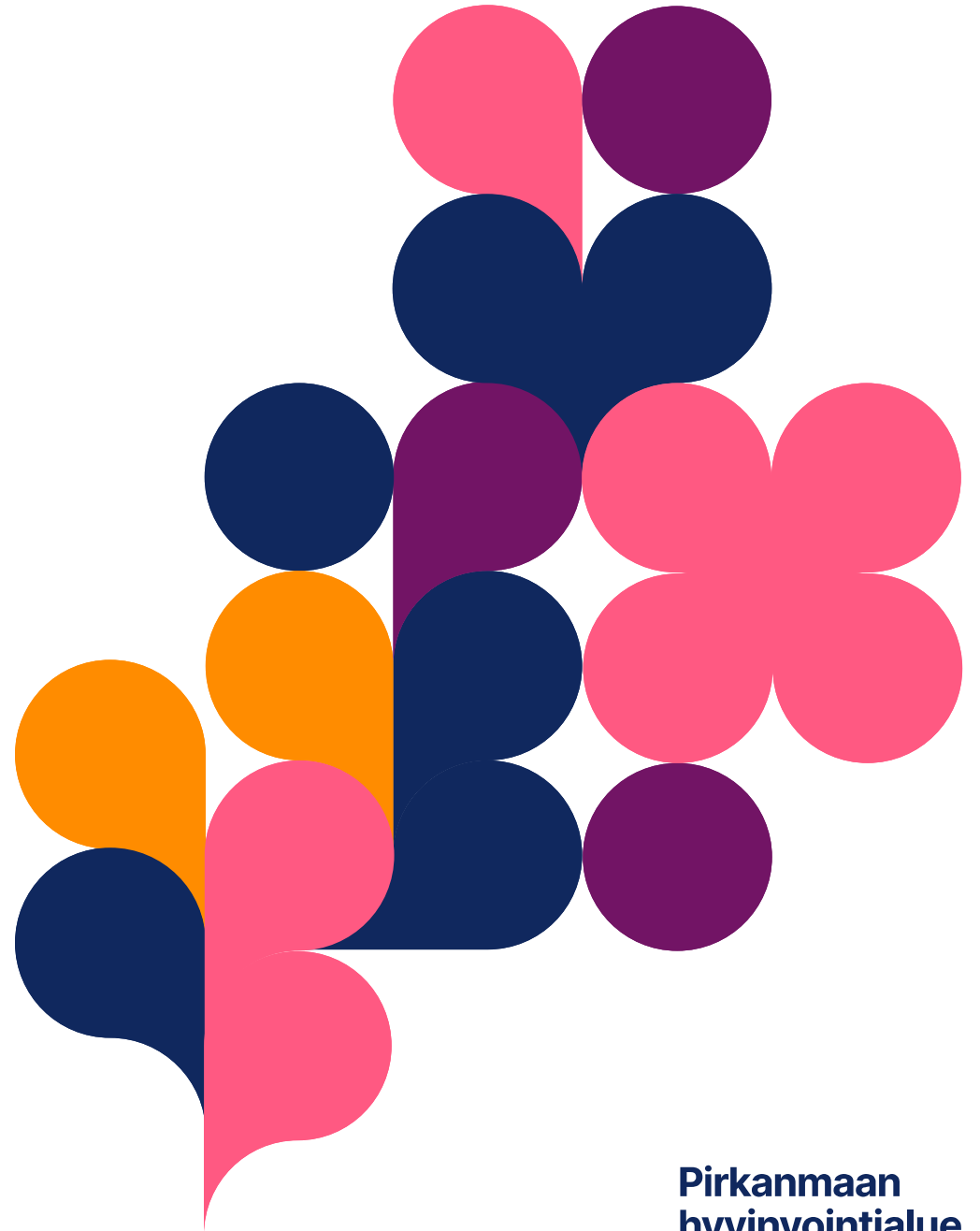
Hoitajien hoidon tarpeen arviointi (HTA) -koulutus

Projektipäällikkö Tuija Vuolle

Projektisuunnittelija Terhi Kivipelto

Projektisuunnittelija Outi Keränen

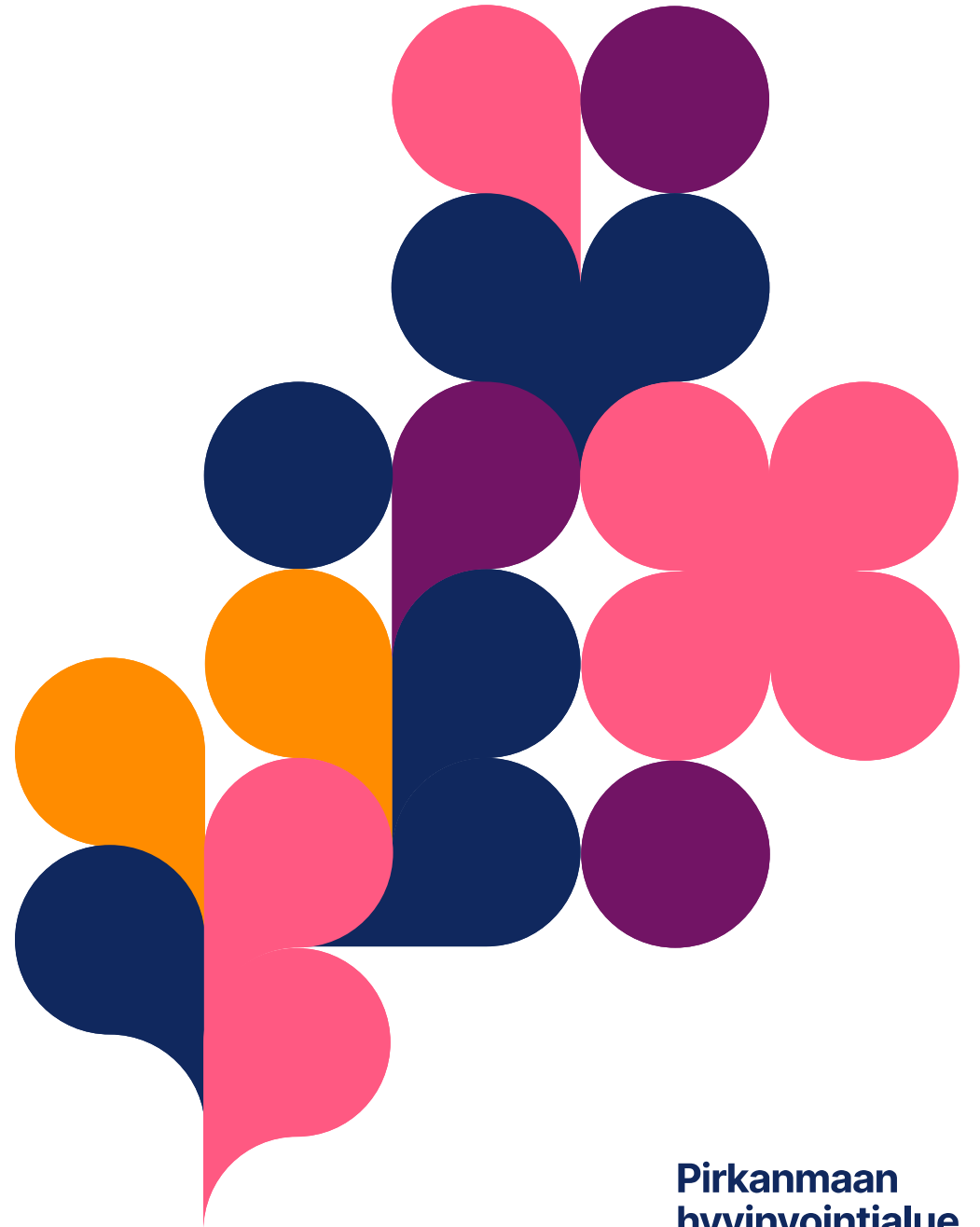
Koulutukset pidetty toukokuussa 2023,
tallenne tehty 7.6.2023

Koulutuksen sisältö

- Hoidon tarpeen arvioinnin tausta
- Hoidon tarpeen arviointi puhelimessa – puheluprosessi
- Hoituen käyttö hoidon tarpeen arvioinnissa
- Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä

Hoidon tarpeen arvioinnin tausta

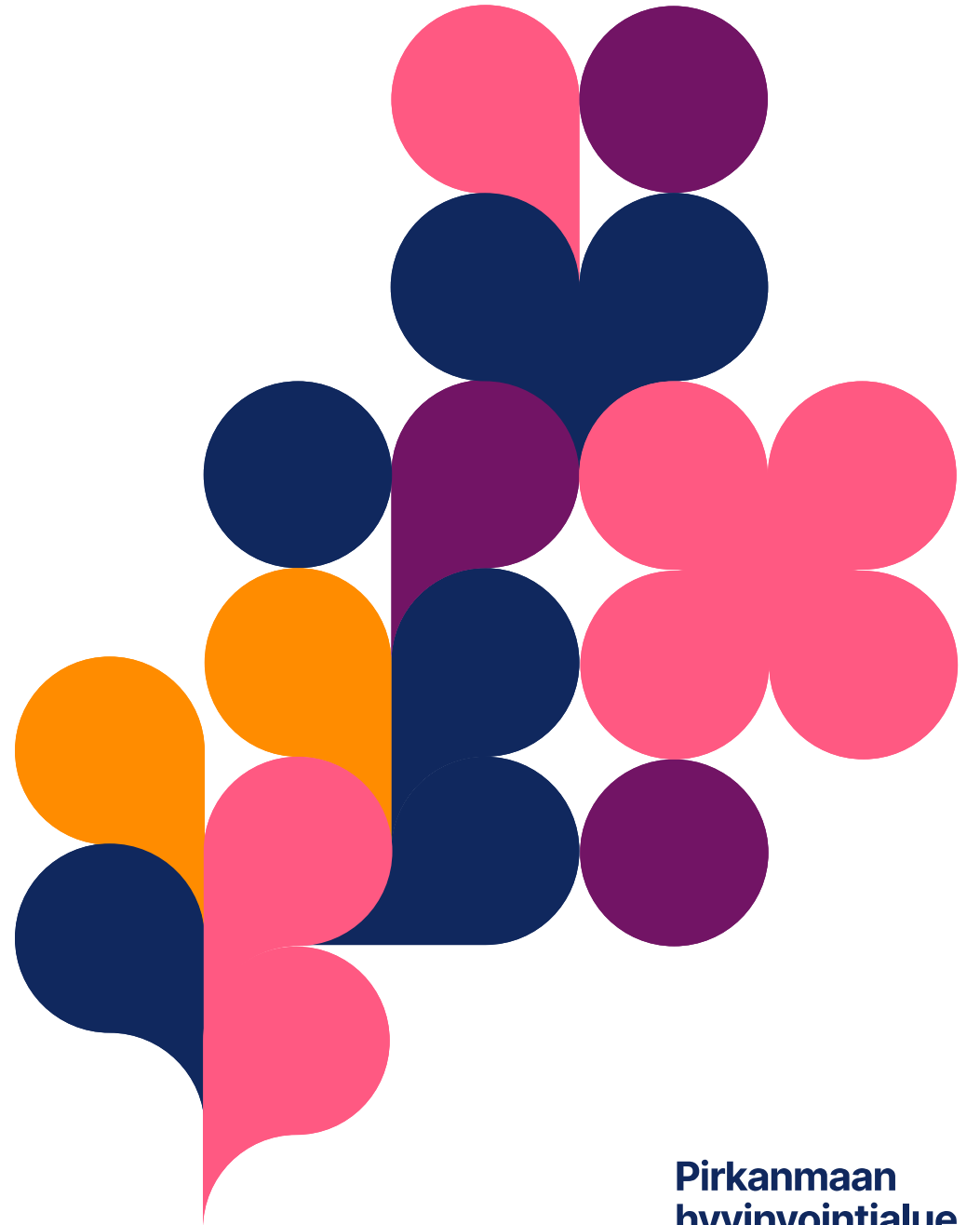
Hoidon tarpeen arvioinnin tausta 1/2

- Hoidon tarpeen arviointi (HTA) on keskeinen osa potilaan hoitoa. Hoidon tarpeen arvioinnista säädetään terveydenhuoltolaissa ja päivystysasetuksessa.
- *Hyvinvointialueen on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteyden terveystakeskukseen tai muuhun perusterveydenhuollon toimintayksikköön ja saada yksilöllisen arvion tutkimustensa tai hoitonsa tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, minkä terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä tutkimuksia tai antamaa hoitoa potilas tarvitsee. Arvion tekee laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö. (Terveydenhuoltolaki 51 §).*
- Vielä 31.8.2023 voimassa olevan lain mukaan hoidon tarve on arvioitava kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta.
- Jatkossa, 1.9.2023 lähtien, hoidon tarpeen arviointi tulee tehdä saman arkipäivän aikana, kun potilas ottaa yhteyttä toimintayksikköön.
- Nimikesuojatut terveydenhuollon ammattihenkilöt (perushoitajat, lähihoitajat) saavat jatkaa hoidon tarpeen arviointia 31. päivään elokuuta 2027 saakka, jos heillä on tehtävään riittävä osaaminen ja kokemus.

Hoidon tarpeen arvioinnin tausta 2/2

- Hoidon tarpeen arvioinnissa (HTA:ssa) tehdään yksilöllinen arvio
 - potilaan tutkimusten tai hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä
 - siitä, minkä terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttamaa hoitoa tai tutkimuksia potilas tarvitsee.
- Hoidon tarpeen arviointia tekevällä terveydenhuollon ammattihenkilöllä pitää olla tehtävän edellyttämä osaaminen ja kokemus, ja työnantajan on huolehdittava tehtävän edellyttämästä koulutuksesta, ohjauksesta ja valvonnasta.
- Hoidon tarpeen arviointi on myös ohjausta ja neuvontaa sekä myös tilanteen ratkaisua yhdellä yhteydenotolla.
- Muiden ammattilaisten konsultointi on tärkeässä roolissa HTA:ssa.

Hoidon tarpeen arviointi puhelimessa – puheluprosessi

Puheluprosessi 1/8

- Puhelimesta aluksi
 - Esittele itsesi, kerro ammattinimike ja toimipaikka. Huomioi, että äänensävy on ystävällinen ja kiireetön.
 - ”Sote-asemalta sairaanhoitaja Maija Meikäläinen tässä hei. Olit/Olitte jättänyt soittopyynnön. Kuinka voin auttaa?”
- Aloita kirjaaminen heti puhelun aluksi ja jatka sitä koko puhelun ajan. Käytä Hoitukea.
- Seuraavilla dioilla esitellään puhelun kuljettamista sekä ISBAR:n hyödyntämistä.

ISBAR – kiireetön tilanne

1. IDENTIFY Tunnista	• Nimesi, ammatti, yksikkö • Potilaan nimi, ikä ja sosiaaliturvatunnus
2. SITUATION Tilanne	• Syy raportointiin
3. BACKGROUND Tausta	• Nykyiset sekä aikaisemmat oleelliset sairaudet, hoidot ja ongelmat • Allergiat • Tartuntavaara/eristys
4. ASSESSMENT Nykytilanne	• Vitaalielintoiminnot • Oleelliset asiat potilaan tilaan liittyen
5. RECOMMENDATION Toimintaehdotus	Ehdota • Tarkkailun lisäämistä • Toimenpidettä • Siirtoa toiseen yksikköön • Hoitosuunnitelman muutos Varmista • Kuinka kauan...? • Kuinka usein...? • Koska otan uudelleen yhteyttä...? • Onko vielä kysyttävää? • Olemmeko samaa mieltä?

Puheluprosessi 2/8: ISBAR 1/5 (1/2)

I= Identify/tunnista

- Tunnista potilas henkilötunnuksella, pyydä se heti puhelun alussa. Varmista henkilöllisyys kysymällä nimi ja kotiosoite (soittaja kertoo itse).
- Varmista asiakkaan kotikunta ja kuuluuko kyseiselle sote-asemalle.
- Asiakkaan puhelinnumero tulee tarkistaa sekä varmistaa tekstiviestilupa; näistä tarkemmin seuraavalla dialla.
- Tunnista puolesta soittaja ja tämän suhde potilaaseen (soittajan osattava kertoa potilaan henkilötunnus, nimi, kotiosoite). Tarkista onko puolesta asiointilupa voimassa.
 - Kirjaa soittaja, jos muu kuin asianosainen itse.

Puheluprosessi 3/8: ISBAR 1/5 (2/2)

Asiakkaan puhelinnumeron tarkistaminen/kirjaaminen sekä tekstiviestilupa:

- **Pegasos:** Puhelinnumero kirjataan Asiakkaan perustiedot-lehden Matkapuhelinnumero-kohtaan. Asiakkaan perustiedot-lehden oikeassa alakulmassa on Sähköinen asiointi – kohta, josta laitetaan suostumus web- ja tekstiviestiasiointiin sekä siihen, että asiakas saa tekstiviesti-ilmoitukset ajanvarauksista ja saapuneista web-viesteistä.
- **Mediatri:** Puhelinnumero kirjataan henkilön Perustiedot-lehdelle Matkapuhelin-kohtaan sekä tekstiviestilupaa varten Tekstiv.lupa/puh.-kohtaan yhteen kirjoitettuna (ilman välilyöntejä/erikoismerkkejä).
- **Lifecare:** Puhelinnumero kirjataan Potilaan perustiedot –lehden Matkapuhelinnumero-kohtaan. Potilaan perustiedot -lehden vasemmasta reunasta pääsee Informoinnit ja suostumukset –lehdelle, jossa annetaan lupa lähettää muistutustekstiviestejä ja terveystietoja tekstiviestillä.

Puheluprosessi 4/8: ISBAR 2/5

S= Situation/tilanne

- Kartoita potilaan nykytilanne.
- Miksi soittaa, mikä on keskeinen oire/vaiva, milloin tapahtui ja kuinka usein toistuu.
- Tunnista hätätilapotilas (rintakipu, avh-oireet, akuutti infektio, sepsis, hengenahdistus).
- Tunnista heti puhelun alkuvaiheessa, hoituuko asia puhelimitse, tarvitaanko toisen ammattilaisen konsultaatiota vai tarvitseeko potilaan tulla vastaanotolle.

Puheluprosessi 5/8: ISBAR 3/5

B= Background/tausta

- Tilanteessa olennaiset esitiedot:
 - Ikä, perussairaudet ja kotilääkitys (vähintäänkin jonkinlainen käsitys potilaan sairastavuudesta)
 - Lääkeaine-allergiat
 - Toimintakyvyn ja yleiskunnon muutos

Puheluprosessi 6/8: ISBAR 4/5

A= Assessment/Tilannearvio

- Tapahtumatiedot (oireiden kesto, voimakkuus, yleisoireet).
- Miten tilanne on kehittynyt (hitaasti = päiviä, nopeasti = tunteja, romahtanut = minuutteja):
 - Menossa pahempaan/ennallaan/paranemassa
- Onko vastaavaa vaivaa ollut ennenkin vai onko oire uusi.
- Toteutettu hoito/itsehoito nyt tai ennen.
- Arvioi hoitoon ohjaamisen tarve ja muu avun tai yhteydenottojen tarve.

Puheluprosessi 7/8: ISBAR 5/5

R= Recommendation/toimintaehdotus

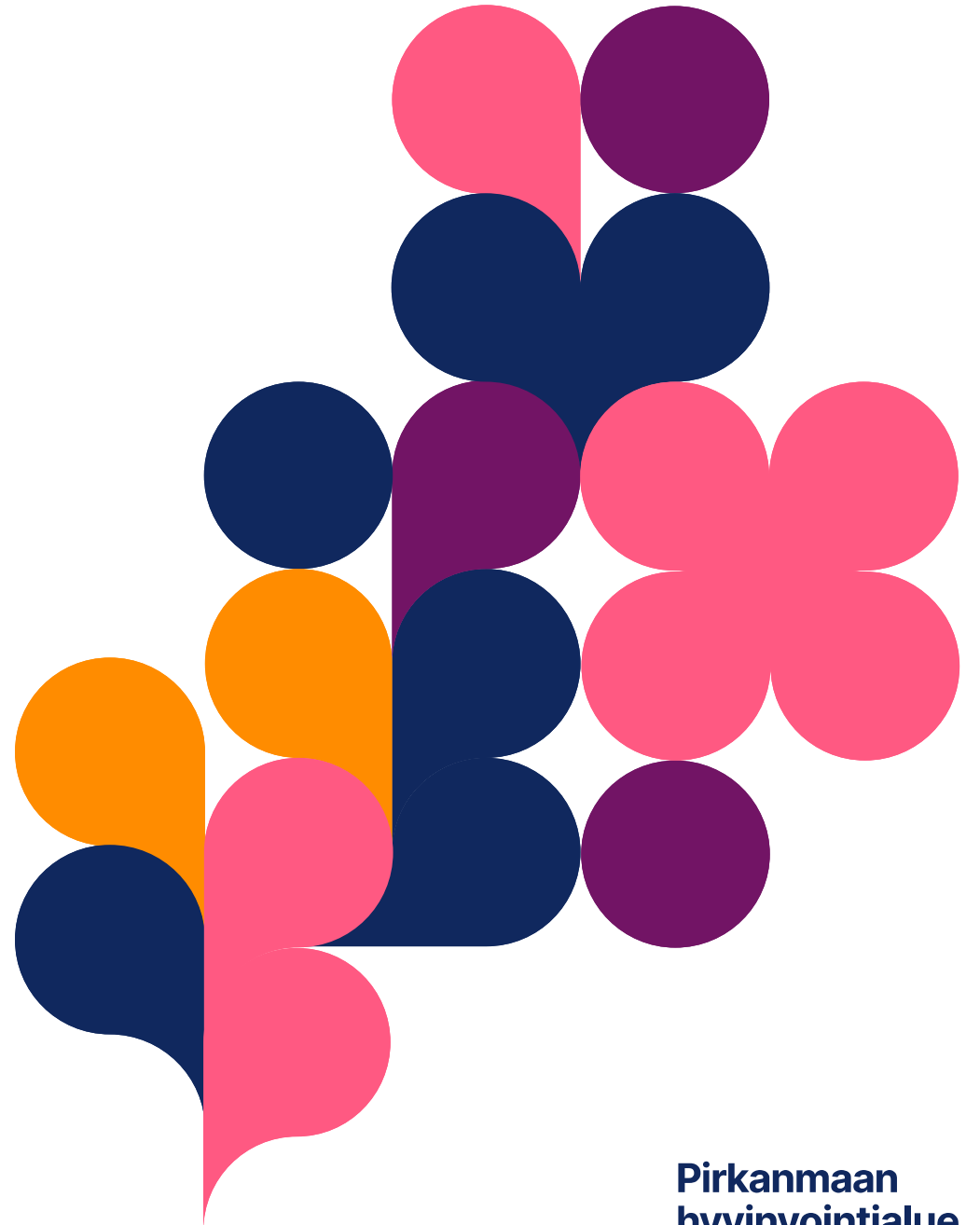
- Tee päätös potilaan jatkohoidosta. Mikäli konsultoit toista ammattilaista, tee se nyt:
 - Diagnoosin teko kuuluu lääkärille, mutta päätöksentekoa helpottaa ja tiimityötä edistää hyvä ehdotus konsultoitavalle ammattilaiselle.
- Kerro päätös potilaalle.
- Anna selkeä toimintaohje hoitoon hakeutumisesta tai omahoitoon.
- Varmista, että potilas on ymmärtänyt ohjeet ja selvitä, onko hänellä siitä kysyttävää.
- Kirjaa päätös ja antamasi ohjeistus potilastietojärjestelmään.

Puheluprosessi 8/8

- Puhelun päättäminen...
- ...ystävällisen napakasti, kun olet varmistanut, että potilas on ymmärtänyt saamansa ohjeistuksen.

Hoituki-Puhelun kuljettaminen-Kirjaaminen-Tilastointi

Hoituen käyttö hoidon tarpeen arvioinnissa

Hoituen käyttö hoidon tarpeen arvioinnissa 1/4: Tausta

- Hoituki-palvelu on kahden yleislääketieteeseen erikoistuvan terveystieteiden tutkimuskeskuksen (Doctamed Oy) kehittämä selainpohjainen työkalu, jonka tavoitteena on parantaa työn laatua ja tehokkuutta vastaanotto-, etä- ja puhelintyössä.
- Hoituki on kehitetty helppokäyttöiseksi palveluksi, josta tieto löytyy sujuvasti yhdestä paikasta ja se on nopeasti päivitettävissä.
- Hoituki perustuu Käypä hoito –suositukseen, valtakunnallisen kiireellisen hoidon ohjeistuksiin (aikuiset ja lapset) ja Pirhan yleisiin käytäntöihin.
- Hoituen käytön hyödyt hoidon tarpeen arvioinnissa:
 - Hoidon tarpeen arviointi parantuu ja potilas ohjautuu oikealle ammattilaiselle tehokkaammin → potilaan hoidon kannalta turhien kontaktien väheneminen
 - Hoidon/palvelun laatu on tasaisempaa → potilaiden yhdenvertaisuus ammattilaisesta riippumatta
- Hoitukeen pääsee osoitteella www.hoituki.com (menee joko suoraan oman kunnan näkymään tai vaatii perään yksikön tai kunnan nimen /-viivaa käyttäen esim. /tipotie).

Hoituen käyttö hoidon tarpeen arvioinnissa 2/4:

Käsiteltävät Hoituen hoidon tarpeen arvioinnin sisällöt

- Ripuli
- TULE-sairaudet
- Kurkku/nielukipu-kysely
- Virtsatieinfektio-kysely

Hoituen käyttö HTA:ssa 3/4: Kurkku/nielukipu-kysely

- **Kyselyn sisältö:**

- Ikä
- Kurkkukivun kesto (päiviä)
- Kuumeilua
- Hengitystieoireet: nuhaoireita, yskä, äänen käheys, nielurisoissa katteita tai turvotusta, imusolmuketurvotus, hengitysvaikeus, vaikeus avata suuta, poskiontelo-oireita, muita oireita

- Centor-pisteet ovat kyselyn lopussa erikseen (kysely ei laske pisteitä samalla).

Centor-pisteet

Tulos: 0.00

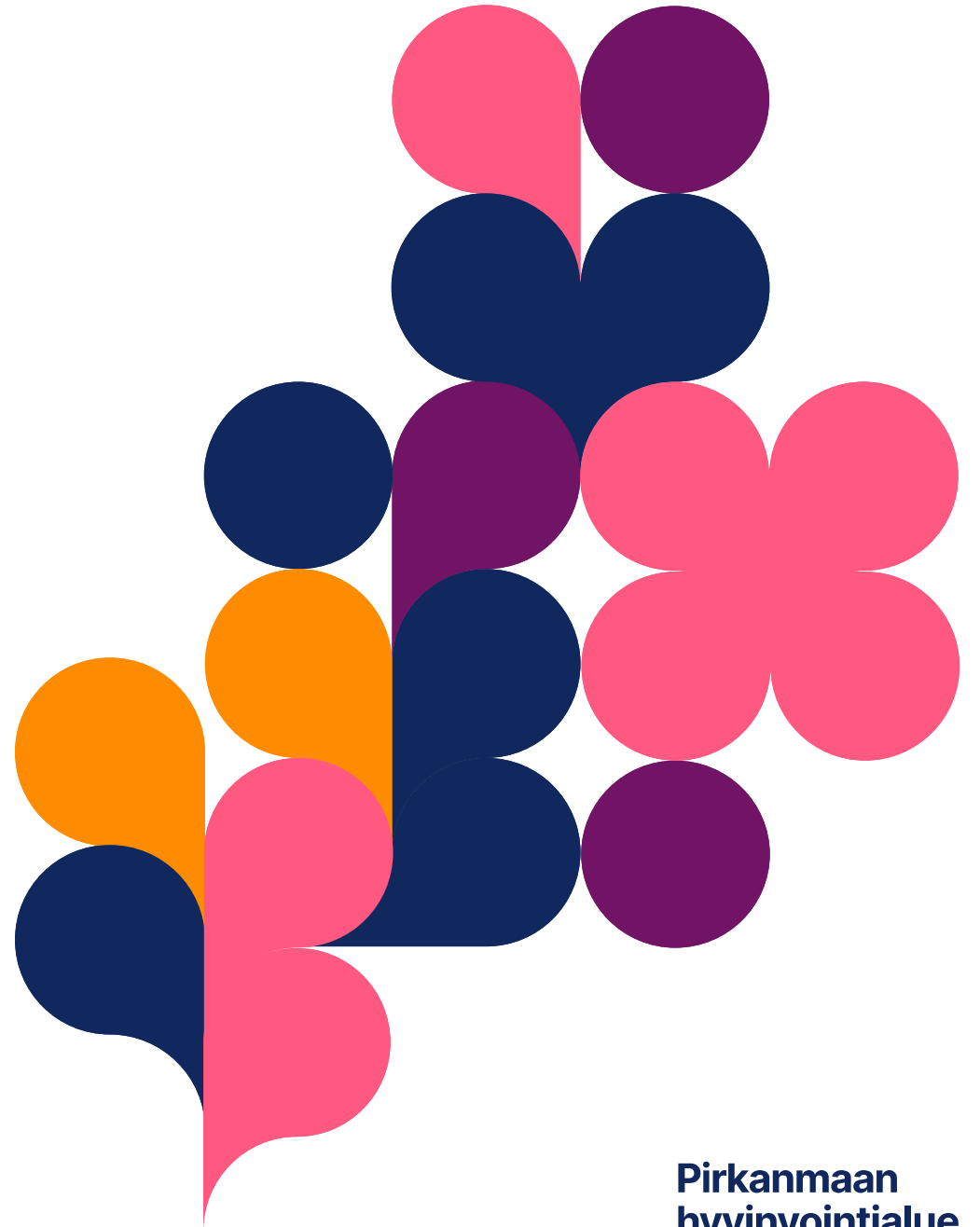
- ☐ Kuume yli 38 astetta (1pts)
- ☐ Yskän puuttuminen (1pts)
- ☐ Nielurisojen turvotus tai peitteet (1pts)
- ☐ Leukakulman alaisten imusolmukkeiden aristus ja turvotus (1pts)

Hoituen käyttö HTA:ssa 4/4: Virtsatieinfektio-kysely (naiset)

- **Kyselyn sisältö:**

- Ikä
- VTI oireet: oireiden kesto (päiviä), alavatsakipu, kirvely, tiheävirtsaisuus, virtsaamispakko, verivirtsaisuus
- Hälyttäviä oireita (luettelo perässä)
- Lääkeaineallergioita
- VTI:t viimeisen vuoden aikana
- Estolääkitys
- Vaikean infektion riskitekijöitä: esim. munuaissairauksia (on lueteltu tarkemmin kyselyssä), raskaus, imetys
- Muita tietoja

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestel- missä

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä 1/5: Pegasos 1/2

- Operoi Hoidon tarpeen arvioinnin välilehdellä ja Asiakkaan yhteydenotto –näkylässä.
- Kirjaa tapahtuma ”Yhteydenoton syy”-laatikkoon, josta se siirtyy kertomukseen.
- Pidemmässä ohjeessa on ohjattu tarkemmin, ohje löytyy Hoituesta.

tei2084f - Asiakkaan yhteydenotto

Suorituspaikka: Hatanpään terveysasema (HAT_HVA)

Asiakashaku:

Asiakas:

Osoite:

Puhelin:

Kotikunta:

Huomautus:

Omalääkäri:

Oma hoitaja:

Tiimit:

Tx-maksupvm: Lkm:

Yhteydenoton syy:

Ajanvaraukset

Pvm	Aikaen	Päättyen	Resurssi	Suoritusp.	Selite

Hoitajonot

Jonoon pvm	Jono	Sopimuspvm	Suoritusp.	Selite

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä 2/5: Pegasos 2/2

Tunniste	Pitkä nimi	Määritelmä
Y18	Ajanvaraus kiireettömään hoitoon	asiakkaalle varataan vastaanottoaika joko fyysiselle tai etävastaanotolle Huom. Ajanvaraus voi olla samalle tai myöhemmälle päivälle.
Y19	Ohjaaminen toisen palveluntuottajan palveluun	asiakas ohjataan maksusitoumuksella yksityisen sektorin palveluun tai asiakas ohjataan muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin (esim. päivystyspalvelut) Huom. Maksusitoumus on ostopalvelu tai palveluseteli.
Y21	Hoito ensikontaktissa	asiakkaan asia hoidetaan ensikontaktissa yhteystavasta riippumatta esimerkiksi omahoito-ohjeiden ja neuvojen avulla tai muulla tarpeen mukaisella tavalla Huom. Terveystieteiden ammattihenkilö tarjoaa tarvittavan hoidon asiakkaalle/potilaalle. Hoito voidaan tarjota joko itsenäisesti tai konsultoiden, nk. tiimimallissa.
Y22	Hoito tarpeellista, mutta aikoja ei ole antaa	asiakkaalle on tehty hoidon tarpeen arviointi ja hoito on todettu tarpeelliseksi, mutta aikoja ei ole annettavissa
Y29	Tarjottu aika ei sovi asiakkaalle	aika varataan asiakkaan toivomuksesta tarjottua myöhempään ajankohtaan

- Tilastointi hoidon tarpeen arvion tuloksen mukaan (ajanvaraus, päivystysjonoon laitto jne.)
- Tällä hetkellä Y19 Muu hoidon järjestely kuin ajanvaraus ja Y21 Annettu neuvontaa/kotihoito-ohjeet-> pitkä nimi tulee vaihtumaan Pegasoksessa kuvan tekstin mukaiseksi.

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä 3/5: Lifecare

- Valitse potilaan koostesivulta aina **Yhteydenotto, HTA ja ajanvaraus**. Valinnan avulla varmistetaan, että tehdyistä ajanvarauksista tieto välittyy oikein THL:n.
- Kirjaa **Yhteydenotto**-otsikon alle, tämän alle kirjattu teksti/tieto tallentuu Kantaan. Osassa Lifecaren versioissa myös muiden otsikoiden teksti tallentuu Kantaan.
- Muista hyödyntää Hoitukea.
- Tee ajanvaraus vasta HOISA/HOITO-lomakkeen tallennuksen jälkeen ja huomioi, että aika annetaan aukeavasta sovelluksesta ”ajan varaus yhdelle potilaalle”.
- **Tilastointi**
 - Avaa kontaktitiedot
 - Kontaktilaji: puhelinkontakti
 - Vastaanottolaji: tyhjä, jos varataan aika tai etävastaanoton hoitaja (tai Triage hoidon tarpeen arviointi), jos aikaa ei varata
 - Käyntityyppi: sairaanhoito

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä

4/5: Mediatri

- Hoidon tarpeen arvioinnin tilastointi ja käyntitilastoinnin aloittaminen = **kaksi eri tilastointia** -> oma hoidontarpeen arvioinnille ja oma ajanvaraukselle.
- Hoidon tarpeen arvioinnin tilastointi:
 - Kirjaus HOI-lehdelle, pääotsikoksi Hoidon tarpeen arviointi
 - Täytä Hoidon tarpeen arvioinnin Tilastointitiedot -ikkuna Vastuullinen-kohtaan asti (ylempi kuva)
 - Tee asiakkaalle ajanvaraus (jos tarve hta:n perusteella) ja siihen liittyvä oma tilastointi (alempi kuva)

Huom. Mikäli teet ajanvarauksen tilastoinnin ensin, huolehdi, että hta:sta tulee tehdä oma tilastointi!

- Pidemmässä ohjeessa on ohjattu tarkemmin.

Tilastointitiedot

Aika: 27.9.2022 13:59 - 27.9.2022 14:29 Kesto: 0:30 Ila: Kesken
Lykitys: Tapahtumaa ei ole lukittu Kirjaaja: POLRE1

Tapahtuma Perustiedot

Tapahtuma	ARV Hoidon tarpeen arviointi
Kävijäryhmä	1 Yksilökäynti
Palvelumuoto	T11 Avosairaanhoito
Käynnin luonne	SH sairaanhoito
Ensikäynti	K kyllä
Yhteystapa	R52 Reaaliaikainen etäasiointi
Hoidon kiireellisyys	E Kiireetön hoito
Hoidon tarp.arv. tulos	Y18 Ajanvaraus/ilman ajanvarausta
Palvelun kohde	010180-KA00 KOEKANI MATTI
010180-KA00:n Kotikunta	211 KANGASALA
Asiakaslaji	0 Oman tai jäsenkunnan asukas
Vastuullinen	POLRE1
010180-KA00:n Väestövastuu	
010180-KA00:n Perusvastuu	
010180-KA00:n Omalääkäri	
KANTAAVO:n Kustannuspaikka	1913020702 Lääkärinvastaanotto toiminta
Huomautuksia	
Onko kys.tapaturma?	Ei
Ulkoisen syy	
Tapaturmatyyppi	
Päätidiagnoosi	
ICPC oire/dg	
SPAT-tp.	
Jatkohoito-SPAT	
Palvelutapahtumatyyppi	PT103 Asia

Tilastointitiedot

Aika: 20.4.2023 15:30 - 20.4.2023 16:00 Kesto: 0:30 Ila: Suunniteltu
Tgisto: Loppuu: Kirjaaja: KOTA6

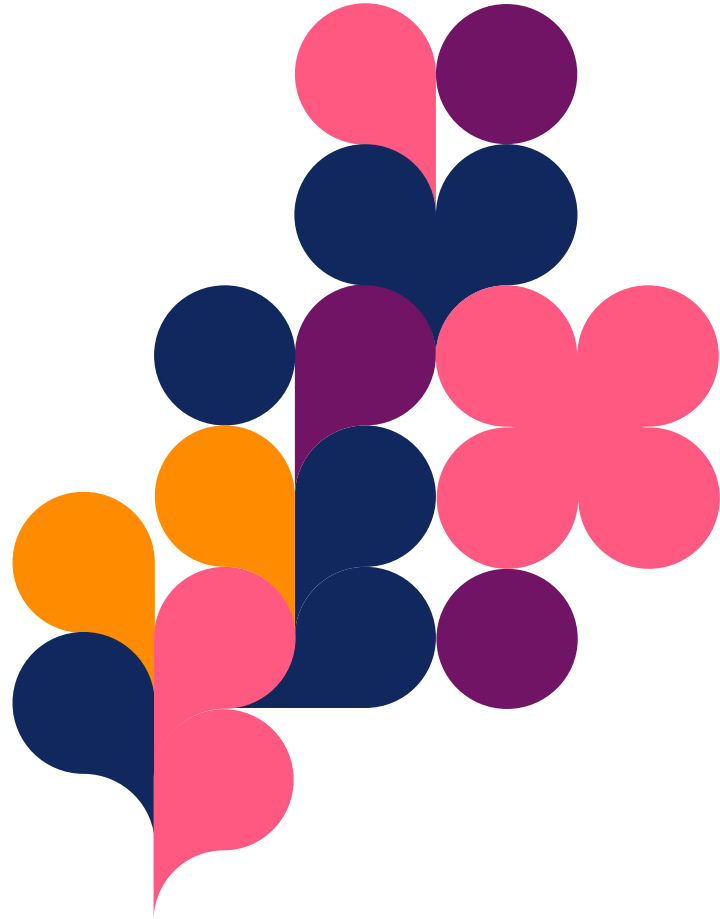
Tapahtuma Perustiedot Ajanvaraus

Tapahtuma	KÄY Käynti
Annettu palvelu	
Kävijäryhmä	1 Yksilökäynti
Palvelumuoto	T11 Avosairaanhoito
Käynnin luonne	SH sairaanhoito
Hoitoonpääsy	Ei yhteydenotto seuranta-/uusinta-/kontrollikäyntiin liitt.
Ensikäynti	E ei
Yhteystapa	R10 Asiakkaan käynti vastaanotolla
Hoidon kiireellisyys	E Kiireetön hoito
Hoidon tarp.arv. tulos	Y18 Ajanvaraus/ilman ajanvarausta
Palvelun kohde	200701A993U TESTI KANGASALA
200701A993U:n Kotikunta	211 KANGASALA
Asiakaslaji	0 Oman tai jäsenkunnan asukas
Vastuullinen	
200701A993U:n Väestövastuu	
200701A993U:n Perusvastuu	
200701A993U:n Omalääkäri	
KANVATAVO:n Kustannuspaikka	11070 HVA: Vastaanottopalvelut, Kangasala-Vatjala
Huomautuksia	
Onko kys.tapaturma?	Ei

Kirjaamisohjeet eri potilastietojärjestelmissä 5/5:

Laajemmat ohjeet

- Eri potilastietojärjestelmien laajemmat kirjaamisohjeet löytyvät Hoituesta Pirha perehdytys – Potilastietojärjestelmät –otsikon kohdalta:
- Hakusanalla ”potilastietojärjestelmät” (tai esim. vain potilas) ohjeet löytyvät helpoiten.
- Tilanne 7.6.2023: Mediatriin ohjeistus puuttuu Hoituesta.

Yhteystiedot

Tuija Vuolle
Projektipäällikkö
PirSOTE-hanke
tuija.vuolle@pirha.fi

Työryhmän jäsenet: Aikio Birgit, Alakeskinen Tea, Beadle Anu, Hokkanen Eva, Ihalainen Sari, Järvinen Satu, Kansanen Tarja, Keränen Outi, Kivipelto Terhi, Koskiahho Salla, Koskinen Tanja, Kuusela Krista, Ränsi Sanna, Sutinen Satu, Vihervä Johanna, Viitaniemi Tiina, Vuolle Tuija

